

Jövő héttől igényelhető a fűtéspótlék

Tízezer jogosultra számítanak Marosvásárhelyen

Fotó: Nagy Tibor

Már nagyon sokan érdeklődtek a fűtéstámogatás iránt, annál is inkább, mivel az idei tél fűtési költségei az energiaárak növekedése miatt jelentősen megnőnek. Ez főleg a sérülékeny fogyasztókat, azaz a kisebb jövedelemmel rendelkező családokat érinti.

Mezey Sarolta

Újdonság, hogy a sérülékeny fogyasztók támogatására november elsejétől két típusú fűtés-pótlékot folyósítanak, az egyik a már megszokott pótlék, ami nagyobb lesz, mint a tavalyi, a megemelt jövedelemküszöb miatt többen lesznek jogosultak rá, mint az előző években. A másik a havi energiátámogatás, amit a megemelt energiaárak kompenzálására

(Folytatás a 2. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Egymillió csillag

A világvárvány miatt, egészségünk megóvása érdekében már tavaly a virtuális térbe kényszerült a Caritas Egymillió csillag rendezvénye. Idén sem pislákolhatnak a csillag vagy a lángoló kereszt formájában elhelyezett gyertyák. A Caritas-munkatársak október 15-én, péntek este 7 órakor lobbantják lángra mécseseiket a marosvásárhelyi Caritas Ház, az új székház belső udvarán.

3.

65 év kincsei

Hat és fél évtized emberi léptékben mérve nem kevés idő, az öregedés, nyugalomba vonulás mérföldköve. A 65 éve született Maros Művészgyűjtés ezzel szemben folyamatosan újul, fiatalodik, energiáit megsokszorozza.

4.

Egy reneszánsz kori várkastély története

Szentdemeter Marosvásárhelytől huszonkét kilométerre délkeletre, a Kis-Küküllő bal partján, kisebb patakok völgyében fekszik. 1503-ban Zentdemeter néven említik. A Kis-Küküllő völgyére nyúló hegyfokon állt a valamikori várkastély.

15.

MINŐSÉGI OLASZ LENCSEK
25% KEDVEZMÉNNYEL

OPTICA OPTOFARM

AZ AJÁNLAT ÉRVÉNYES A DIOPTRIÁS ÉS DIOPTRIA NÉLKÜLI, ANTIREFLEXES ÉS KARCVÉDŐ RÉTEGGEL BEVONT LENCSEKRE EGYARÁNT.

Az akció október 31-ig vagy a készlet erejéig érvényes
www.optofarm.ro

SAMIRA üzlet
Marosvásárhely, Bartók Béla utca 1-3. szám

Târg de Covoare
carpeta

Őszi szőnyegvásár
október 20-24. között!

Térjen be a SAMIRA üzletbe:
Marosvásárhely, Bartók Béla utca 1-3. szám.

Naponla 9-20 óra között,
a biztonsági előírásokat betartva,
szőnyegek, futószőnyegek nagy választéka várja,
kedvezményes áron vásárolható!

Ajándék vár minden vásárlóra! Telefon: 0265/269-295; 0740-187-603.

OKTÓBER
15., péntek
A Nap kel
7 óra 39 perckor,
lenyugszik
18 óra 37 perckor.
Az év 288. napja,
hátravan 77 nap.

IDŐJÁRÁS
Változó idő
Hőmérséklet:
max. 11 °C
min. 1 °C

Joker
LOTO
40
LOTO
49

~Istenértessel!
Ma TERÉZ,
holnap GÁL napja.
GÁL: kelta-ír eredetű név, amely a rómaiak Gallusként vetek át. Jelentése: kakas.

VALUTAÁRFOLYAM
BNR – 2021. október 14.

1 EUR	4,9488
1 USD	4,2627
100 HUF	1,3777
1 g ARANY	246,1068

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

25, 35, 45, 40, 8 + 19 **NOROC PLUS: 3 4 4 9 0 2**

37, 34, 7, 29, 8, 18 **SUPER NOROC: 7 5 8 0 0 5**

38, 13, 33, 27, 2, 39 **NOROC: 7 4 0 6 4 9 2**

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉG BEN IS!
Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő, naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

36 közigazgatási egység vörös tartományban

A Közegészségügyi Igazgatóság október 13-i összesítése szerint a megye 36 közigazgatási egysége került vörös tartományba, ami azt jelenti, hogy ezekben a koronavírussal fertőzött személyek meghaladja a 3 ezreléket. A leginkább érintett Marosszentkirály, ahol 8,21 ezreléket regisztráltak. Marosvásárhelyen ez az arány 6,94 ezrelék! Az utóbbi 14 napban 1022 személynek lett pozitív a tesztje.

118 Covid-beteg a klinikai kórházban

Az október 14-i, csütörtök reggeli információk szerint a Maros Megyei Klinikai Kórházban a koronavírussal fertőzött személyek 177 helyből 118-at foglaltak el igazoltan fertőzött személyek. A klinikai kórház intenzív terápiás részlegén 10 ágyat tartanak fenn súlyos állapotban lévő koronavírusos betegek számára, és ezek a helyek mind foglaltak voltak csütörtökön reggel. A tegnapi adatok szerint a megyei klinikai kórházban nem volt beutalva kiskorú koronavírusos fertőzött páciens – tájékoztatta lapunkat Gáll Boglárka, a Maros Megyei Klinikai Kórház sajtószóvivője.

SelfPay – önkiszolgáló fizető-állomások Marosvásárhelyen

Október 11-étől a helyi adókat és illetékeket SelfPayen, azaz önkiszolgáló fizetőállomásokon keresztül is ki lehet fizetni Marosvásárhelyen. A rendszert úgy fejlesztették ki, hogy egyszerűen és biztonságos körülmények között lehessen fizetni a vonalkód beolvasásával vagy manuális adatbevitellel. Marosvásárhely területén 27 ilyen állomás található, további egy a polgármesteri hivatalban és egy a lakosság-nyilvántartó hivatalban van felszerelve. Mind a 29 állomáson több mint 170 szolgáltatást lehet törleszteni, köztük a helyi adókat és illetékeket, számlákat, díjakat, bírságokat lehet kifizetni. Előnye, hogy nem kell sorban állni, nem kell igazodni az intézmények, szolgáltatók nyitvatartási programjához, készpénzzel, bankkártyával, mobil alkalmazások, QR-kódok használatával lehet fizetni.

Összegyűjtik az elektronikai és elektromos hulladékot

A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal a Recolamp és partnerei révén újabb akciót szervez elektronikai és elektromos készülékek gyűjtésére. Október 16-án, szombaton az alábbi övezetekből szállítják el az elektronikai hulladékot: Kárpátok sétány (Darina mellett), Szabadi út (játsszó-tér), sportcsarnok, Ifjúsági Ház (parkoló), Béke és Coșbuc utca kereszteződése, Bükkös és Székely Vértanúk utca kereszteződése. Az idők segítését kérhetnek a 0748-196-767-es telefonszámon munkánapokon 8-16 óra között az 50 kilogrammnál nehezebb tárgyak elviteléhez.

Hírszerkesztő: Mezey Sarolta

Tízezer jogosultra számítanak Marosvásárhelyen

(Folytatás az 1. oldalról)
Vezettek be; ezek havi fix összegek. A Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Szociális Igazgatósága úgy számolta, hogy körülbelül tízezer család vagy egyedül élő személy jogosult rá – nyilatkozta lapunknak Kiss Ildikó, az igazgatóság felelőse.

– Miután megjelent a törvény alkalmazási útmutatója, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Szociális Igazgatósága az előkészületeket végzi, hogy a lakosságtól mielőbb begyűjthesse a kérelmeket. Hétfőn megbeszélést tartunk a Maros Megyei Szociális Kifizetési és Felügyeleti Ügynökséggel, ahol minden szervezési részletet megbeszélünk. Jövő héten kezdjük el az igénylések iktatását. Annyit elmondhatok, hogy a támogatások jelentősen nagyobbak lesznek. Azok a családok részesülnek fűtéstámogatásban, akiknél az egy főre eső havi jövedelem kevesebb, mint 1386 lej, illetve azon egyedül élő személyek, akik havi 2053 lejnél kisebb jövedelemmel rendelkeznek. Az ennél kisebb jövedelműek számára jövedelemsávonként változik a pótlék értéke. Minél kisebb a jövedelem, annál nagyobb a fűtési pótlék aránya. A legkisebb jövedelemsávba tartozók, azaz a 200 lej alatti jövedelemmel rendelkezők számára a fűtéstámogatás teljesen egészében állják – magyarázta el Andreia Moraru, a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal Szociális Igazgatóságának igazgatója.

Fotó: Nagy Tibor

Fűtéspótlék jövedelemsávonként

A fűtéspótlék aránya jövedelemsávonként a következőképpen változik: a fűtéstámogatás 100 százalékos támogatásra jogosultak azok a családok, amelyekben az egy főre eső nettó jövedelem kevesebb, mint 200 lej, 90 százalékos támogatás jár 200,1–320 lej közötti, 80 százalékos támogatás 320,1–440 lej közötti, 70 százalékos támogatás 440,1–560 lej közötti, 60 százalékos támogatás 560,1–680 lej közötti, 50 százalékos támogatás 680,1–920 lej közötti, 40 százalékos a 920,1–1040 lej közötti, 20 százalékos 1040,1–1160 lej közötti, 20 százalékos támogatás 1160,1–1280 lej közötti, 10 százalékos támogatás 1280,1–1386 lej közötti havi nettó jövedelem esetén. Ugyancsak 10 százalékos támogatást élvez az az egyedül élő személy, akinek a jövedelme 1280,1 és 2053 lej

között van. Az igazgató elmondta, hogy a második típusúról, az energiapótlékról egyelőre nem nyilatkozik, mert az útmutatókat még nem kapták kézhez. Arról van szó, hogy a kisjövedelműek havi 30 lejt kapnak villamosenergia-, 10 lejt földgáz-, 10 lejt távfűtés és 20 lejt fafűtés esetében.

Kiss Ildikó elmondta, hogy az igénylők november 20-ig nyújthatják be a kérvényt (előzőleg október 15-éről volt szó). Ha ezt megteszik, novemberre már jogosultak a fűtés- és az energiapótlékre. Ha az igénylőknek nem sikerül november 20-ig benyújtani a kérvényt, csak decembertől kapják meg a támogatást.

Mindkét támogatást ugyanazon a nyomtatványon kell igényelni. A szociális igazgatóság az igénylés módjáról és ezek benyújtásáról jövő hétre bővebb tájékoztatást ígért.

Román és magyar futballbajnoki mérkőzések a televízióban

Október 15., péntek:

* 17.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport: Temesvári Ripensia – Kolozsvári Universitatea (2. liga, 10. forduló)

* 20.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport: Medgyesi Gaz Metan – Bukaresti Dinamo 1948 (1. liga, 12. forduló)

* 21.00 óra, M4 Sport: MTK Budapest – Puskás Akadémia FC (NB I., 9. forduló)

Október 16., szombat:

* 15.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1, Look Sport: Bukaresti Steaua – Gyurgyevói Astra (2. liga, 10. forduló)

* 15.45 óra, M4 Sport: Gyirmót FC Győr – Paksi FC (NB I., 9. forduló)

* 17.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Sepsiszentgyörgyi Seps OSK – FC Voluntari (1. liga, 12. forduló)

* 18.00 óra, M4 Sport: Ferencvárosi TC – Zalaegerszegi TE (NB I., 9. forduló)

* 20.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Bukaresti FCSB – CS Mioveni (1. liga, 12. forduló)

* 20.30 óra, M4 Sport: MOL Fehérvár FC – Budapest Honvéd FC (NB I., 9. forduló)

Október 17., vasárnap:

* 12.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Brassói FC – Petrolul 52 Ploiești (2. liga, 10. forduló)

* 15.00 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Campionii FC Argeș Pitești – Konstancai Farul (1. liga, 12. forduló)

* 17.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Aradi UTA – Universitatea 1948 Craiova (1. liga, 12. forduló)

* 20.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Bukaresti Rapid 1923 – Kolozsvári CFR 1907 (1. liga, 12. forduló)

Október 18., hétfő:

* 15.30 óra, M4 Sport: Kisvárdai Master Good – Újpest FC (NB I., 9. forduló)

* 15.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Dési Unirea – Nagyszebeni Hermannstadt (2. liga, 10. forduló)

* 17.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: Botosáni FC – Chindia Târgoviște (1. liga, 12. forduló)

* 18.00 óra, M4 Sport: Mezőkövesd Zsóry FC – Debreceni VSC (NB I., 9. forduló)

* 20.30 óra, DigiSport 1, Telekom Sport 1: CSU Craiova – Academica Clinceni (1. liga, 12. forduló)

RENDEZVÉNYEK

Online konferencia az idősellátásban dolgozóknak

Idősellátásban dolgozó szakembereknek szervez online konferenciát október 22-én a Gyulafehérvári Caritas. A szervezet az idősellátásban dolgozó szakemberek szakmai munkaközösségének a felépítésében szeretne szerepet vállalni úgy, hogy első lépésként egy magyar nyelvű konferenciát szervez, amelynek témája az idősek életminőségének javítása. Célcsoportja az idősellátásban dolgozó szakemberek és a téma iránt érdeklődők: pszichológusok, szociális munkások, idősgondozók, ápolók, gyógytornászok, egészségügyi asszisztensek, orvosok, lelkesek, az erdélyi nonprofit szervezetek szakemberei, az állami szférában dolgozók, a helyi önkormányzatok szociális referensei. A kon-

ferencia létrejöttét a Marosvásárhelyi Szociális Igazgatóság támogatja. Az online rendezvényen való részvétel regisztrációhoz kötött, a bejelentkezőknek az esemény előtt egy órával küldik majd a Zoom-linket. A résztvevők száma korlátozott. Jelentkezési határidő: október 18., 12 óra.

Gazdafórum Kerelőszentpálon

A Székely Gazdaszervezetek Egyesülete, a Kerelőszentpáli Polgármesteri Hivatallal és a község gazdáinak támogatásával október 16-án, szombaton 10 órától Búzásbesenyőn Kádár Samu gazdaságában gazdafórumot szervez, ahol a pályázati lehetőségekről tájékoztatják a jelenlevőket, akik vetőmagfajtákkal is megismerkedhetnek. Drónbemutatót is tartanak. Ugyanakkor gyűjtőnapot is szerveznek a Magyarok kenyere program keretében. Érdeklődni lehet Simon István polgármesternél a 0740-146-427-es, illetve dr. Suba Kálmán falugazdánál a 0744-500-593-as telefonszámon.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTŰRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujasg.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDÉTÉS:** Petres Emilia.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

6423578000069
ISSN 1220-3475 (print)
ISSN 1584-3238 (online)

Egymillió csillag

A világvárvány miatt, egészségünk megóvása érdekében már tavaly a virtuális térbe kényszerült a Caritas Egymillió csillag rendezvénye. Idén sem pislákolhatnak a csillag vagy a lángoló kereszt formájában elhelyezett gyertyák. A Caritas-munkatársak október 15-én, péntek este 7 órakor lobbantják lángra mécseiket a marosvásárhelyi Caritas Ház, az új székház belső udvarán. Az eseményt online közvetítik a Facebook-oldalukon, amelyhez bárki csatlakozhat. A gyertyagyújtást kulturális program teszi hangulatosabbá: komolyzenei műveket közvetítenek, Fehér Csaba gitárművész pedig angol slágereket ad elő.

A nélkülözök iránti együttérzést nem csupán szimbolikus, hanem pénzbeli adományozással is kifejezhetik, akár online, akár a székházakban kitett adománydobozokba. Az

adományokat idén a gondozásukban lévő személyek ellátására fordítják. Felajánlással segíthetik egy nélkülözök gyermek, fogyatékkal élő fiatal vagy beteg idős személy ellátását. Például: 15 lej elég egy meleg ebédre, 60 lej elég egyórai otthoni ápolásra, 90 lej elég egyórai fejlesztő terápiára és 130 lej elég egy-napi ápolásra bentfekvés esetén.

Adományait online a <https://caritas-ab.ro/hu/segitek/> címen, vagy bankszámlaszámukon fogadják, illetve három héten át, november 8-ig betehetik a következő helyszíneken kihelyezett adománydobozokba:

Marosvásárhelyen a Caritas Házban (8-16 óra között, Mărăști utca 36.);

Maroszentgyörgyön a TimKo üzletben (Tófalvi út 4. szám) és a Maroszentgyörgyi Polgármesteri Hivatalban (Petki Dávid utca 130. szám).

(m.s.)

A lakosság 60 százalékának nem áll szándékában beoltatni magát

Romániában a lakosság 60 százalékának nem áll szándékában beoltatni magát koronavírus ellen – közölte csütörtökön a román média, egy piackutató cég friss felméréseinek eredményét ismertette.

A Reveal Marketing Research tanulmánya a helyzet nyíhe javulásaként számolt be arról, hogy immár a válaszadók 40 százaléka oltáspárti, felidézve, hogy januárban még csak a megkérdezettek 36 százaléka volt eltökélt abban, hogy – amint lehet – beoltatja magát.

Az oltás elutasítása a 16-24 év közötti fiatalok körében a legmagasabb (68 százalékos), és a nőknél tíz százalékponttal magasabb arányban fordul elő, mint a férfiaknál. Az elutasítás okai között a legtöbben (58 százalék) arra hivatkoznak, hogy szerintük a vakcina nem elég biztonságos, 53 százalékuk a mellékhatásoktól tart, 46 százalékuk a hatékonyságában kételkedik. Az oltásellenesek 10 százaléka azt állította, hogy inkább maszkviseléssel és a zsúfolt helyek elkerülésével védekezik, vagy arra hivatkozik, hogy átesett már a betegségen.

Azokat, akik úgy döntöttek, hogy beoltatják magukat, 66 százalékban a betegségtől való félelem, 60 százalékban a szeretteik iránti aggodalom, 53 százalékban a normális életmódjukhoz

való visszatérés, 28 százalékukat pedig a külföldi utazások lehetősége vezérelte. A több mint ezer résztvevő válaszaira alapozó reprezentatív telefonos felmérés adatait a járvány negyedik hullámának meredeken felívelő szakaszában, október 6-10. között vették fel, amikor a 19,3 milliós Romániában már meghaladt a 15 ezret a naponta diagnosztizált új esetek és a 350-et az egy nap alatt regisztrált halálos áldozatok száma.

A román média rámutatott: lakosságarányosan – immár világviszonylatban is – Romániában szedi a legtöbb áldozatot a koronavírus-járvány mostani, negyedik hulláma. A járványügyi szakemberek elsősorban az alacsony átoltottságnak tulajdonítják a súlyos megbetegedések és halálos áldozatok magas számát, amivel az egészségügyi ellátórendszer már nem képes megbirkózni.

Romániában eddig a beoltható – 12 év feletti – lakosság 34,4 százaléka volt hajlandó beoltatni magát koronavírus ellen. Az oltási hajlandóság egy hónapja kezdett valamelyest emelkedni, amióta olyan járványügyi korlátozások léptek életbe, amelyek nem érvényesek a védettségi igazolással rendelkezőkre. Míg a nyári hónapokban a beoltottak száma naponta alig hatezerrel növekedett, az oltakozás üteme mostanra átlagosan napi 25 ezerre emelkedett. (MTI)

Több uniós tagország az atomenergia zöldenergia-forrásként való elismerésére kérte Brüsszelt

Tíz uniós tagország, köztük Magyarország az Európai Bizottságnak címzett levelében arra szolgáltatta fel Brüsszelt, hogy az atomenergiát sorolja az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiaforrások közé, és ezzel váljon az unió éghajlat-semlegesítés megvalósítását célzó zöldprogramjának részévé – közölte az Euronews című brüsszeli hírportál szerdán.

Az Euronews információi szerint a kezdeményezéséhez csatlakozott tagországok levelükben az Európai Uniót is érintő jelenlegi energiaválságra hivatkozva aláhúzták: az atomenergia „kulcsfontosságú és megfizethető, stabil és független energiaforrás”, amely megvédi az uniós fogyasztókat az árak ingadozásának való kitétségtől. A levelet a kezdeményező Franciaország mellett Magyarország, Bulgária, Horvátország, Csehország, Finnország, Lengyelország, Szlovákia, Szlovénia

és Románia írta alá, az országok többségének az atomenergia a nemzeti energiaszerkezetük részét képezi – közölte a hírportál.

„Az energiaárak emelkedése megmutatta, mennyire fontos, hogy a lehető leggyorsabban csökkentsük az unión kívüli országoktól való energiafüggőségünket” – húzták alá a levél aláírói. Arra hívták fel a figyelmet, hogy az ellátási nehézségek okozta feszültségek egyre gyakoribbá válhatnak világszerte, ami az energiakínálat diverzifikálását teszi szükségessé Európában. Az Európai Uniónak nem szabad növelnie az Európán kívüli energiainporttól való függőségét – figyelmeztettek.

A hírportál cikke kitért arra is, hogy az atomerőművek az Európai Unióban termelt villamos energia több mint 26 százalékát állítják elő. Az unióban felhasznált földgáznak több mint 90 százaléka külföldi importból származik, az uniós tagállamok fő földgázforrása Oroszország. (MTI)

Ország – világ

Rekordszámú páciens az intenzív osztályokon

A legutóbbi tájékoztatás óta 16.383 új koronavírusos megbetegedést igazoltak Romániában, közel 68 ezer teszt eredményének feldolgozása nyomán – közölte csütörtökön a stratégiai kommunikációs törzs (GCS). Az új esetekkel 1.414.647-re nőtt a járvány eleje óta diagnosztizált fertőzöttek száma, 1.210.494 személyt gyógyultnak nyilvánítottak. Az elmúlt 24 órában 303 koronavírusos diagnosztizált személy halt meg, és egy korábbi halálesetet is regisztráltak, ez szeptemberben következett be Brassó megyében. Az elhunytak közül 280-an nem voltak beoltva. Ezzel 40.765-re emelkedett a koronavírusos összefüggésbe hozható halálesetek száma Romániában. 17.610 személyt kezelnek kórházban Covid-19-cel, közülük 1727-en szorulnak intenzív terápiás ellátásra. A kórházban kezelt páciensek között 440 kiskorú van, és közülük 39-et ápolnak az intenzív osztályon. (Agerpres)

Nyomoz a DNA egy liberális képviselő ellen

Megvesztegetés gyanúja miatt bűnvádi eljárást indított a korrupcióellenes ügyészség (DNA) Cosmin Şandru PNL-s parlamenti képviselő ellen. A vadhatalóság csütörtöki közleménye szerint a politikus az egyik képviselőkollégáját próbálta megvesztegetni azzal az ígérettel, hogy több hozzátartozóját vezető tisztséghez juttatja állami intézményeknél, ha az illető cserében nem vesz részt a parlament két házának október 5-i együttes ülésén, amelyen a kormány megbuktatását célzó bizalmatlansági indítványról szavaztak. Az ügyben Cosmin Şandru mellett a temesvári tömegközlekedési vállalat vezérigazgatója, Nicolae-Florin Bitea ellen is vizsgálódnak, szintén megvesztegetés gyanúja miatt. (Agerpres)

Nőtt az iparvállalatok bevétele

Romániában az iparvállalatok árbevétele 23,3 százalékkal emelkedett az első nyolc hónapban a múlt év azonos időszakához mérve, augusztusban pedig 18,5 százalékkal nőtt a 2020 augusztusához képest – közölte az országos statisztikai intézet csütörtökön. Júliushoz mérten ugyanakkor a bevételek 6,9 százalékkal visszaestek. A statisztikai intézet szintén csütörtökön közölte, hogy augusztusban az új ipari megrendelések 8,8 százalékkal nőttek az egy évvel korábbihoz képest, ugyanakkor júliushoz mérve 21 százalékkal csökkentek. A statisztikai intézet szerdán közölte, hogy a január és augusztus közötti időszakban a nyers adatok szerint 12,7 százalékkal nőtt a román ipari termelés éves összevetésben. (MTI)

Az EB javasolja, hogy 2022 legyen az ifjúság európai éve

Az Európai Bizottság javaslatot tett arra, hogy 2022-t nyilvánítsák az ifjúság európai évévé – erről tájékoztatott az uniós bizottság csütörtökön. A brüsszeli testület hangsúlyozta: Európa számára fontos, hogy a fiatalok jövőképpel rendelkezzenek, illetve kellő szerepvállalásra és részvételre törekedjenek. Európának lehetőséget kell biztosítani a fiatalok számára a környezetbarát, digitálisabb és befogadóbb világban való boldogulásra – írták. A közlemény Ursula von der Leyent, az Európai Bizottság elnökét idézte, aki azt mondta, a koronavírus okozta világvárvány számos lehetőségtől, egyebek mellett attól fosztotta meg a fiatalokat, hogy új emberekkel találkozzanak, új barátokat szerezzenek, illetve új kultúrákat ismerjenek meg és fejezzenek fel. (MTI)

Aktuális

Támogatás ingázó diákoknak

Bodolai Gyöngyi

Több mint egy hónapja megkezdődött az iskola, és értesüléseink szerint a napokban rendeződik az ingázó diákok utazási költségeinek a támogatása. Ami nagyon időszerű már, hiszen vannak olyan nehéz anyagi körülmények között élő vidéki családok Marosvásárhelyhez közeli vagy távolabbi településeken, amelyekben két, sőt három középiskolás diák utazási költségeit kell fedezni mindennap. A vonatkozó miniszteri rendelet részben segítséget jelent a helyzetükben, de megnyugtatóan sajnos nem oldja meg.

Az ingázó diákok utazási kiadásait vagy azoknak egy bizonyos hányadát az oktatási minisztérium költségvetéséből fogják fedezni, eléggé körülményesen. Három kilométeres távolságtól kezdődően havi 30 lejből indulnak ki, és ez az összeg kilométerenként három lejjel bővíti. A pontosabb megértés kedvéért, aki például 18 kilométerrel ingázik, annak legtöbb 75 lejt fizetnek vissza havonta, aki 50 kilométerrel, annak 141 lejt. Az a diák, aki 50 kilométernél nagyobb távolságról ingázik, az 50-en felül kilométerenként egy lejt

kap. A bentlakó tanulók félévente nyolc oda-vissza utazás költségének a térítésére jogosultak.

Az utazási „dokumentumokat” (bérlet, jegyek) a tanintézményhez kell benyújtani, az iskolák a megyei tanfelügyelőségekhez továbbítják a kért támogatást, ahol összesítik, és a szakminisztérium gazdasági főosztálya kell jóváhagyja a végső összeget, majd a visszaút végén az iskolák térítik a rendeletben megszabott feltételek szerint. A folyamat gyakorlatba ültetésén már dolgoznak a megyei tanfelügyelőségek, és feltételezéseink szerint a pontos teendőket és időpontokat hamarosan minden iskolában közölni fogják.

Bár sok családban jelent segítséget a minisztériumi támogatás, sajnos a problémát nem oldja meg. Egrészrt a megszabott összeg nem fedezi a távolsági járatokon vásárolt jegyek vagy a bérlet árát, ami 12 kilométeres távolság esetében például havi 240 lejt, bérlettel 220 (diákberlet sajnos nincs), és ezt a költséget 57 lejjel támogatja a szaktárca. Holott a szülőknek még nagyobb kiadást, a már említett távolság esetében havi 320 lejt jelent, ha egy városi buszra is fel kell ülnie a diáknak, hogy az iskolába elérjen. A városi közlekedésben ugyanis a vidéki diákok nem jogosultak a nagyon kedvező diákberletre. Sőt a városi tanács által működtetett buszokon, amelyek a város lakótelepeiről szállítják ingyenesen a helybeli iskolásokat, a vidékieknek jegyet kell váltaniuk.

Feltételezhetően ezek a költségek is hozzájárulnak ahhoz, hogy a nyolcadik osztályt végző vidéki fiatalok egy része meg sem próbál továbbtanulni. Akik viszont vállalták az elméleti vagy a szakoktatásban való részvételt, azoknak a helyzetére a megyei és a helyi önkormányzatok támogatásával megoldást kellene találni. Ha fontos számunkra, hogy milyen lesz a jövőnk.

Népviselő-bemutatóval és gálaelőadással ünnepel a Maros Művészegyüttes 65 év kincsei

Hat és fél évtized emberi léptékben mérve nem kevés idő, az öregedés, nyugalomba vonulás mérföldköve. A 65 éve született Maros Művészegyüttes ezzel szemben folyamatosan újul, fiatalodik, energiáit megsokszorozza. A jubileumi évfordulót – ha a világjárvány szabta keretek között is – többnapos, gazdag programmal ünnepli az együttes két tagozata, Barabási Attila Csaba igazgatóval ennek apropóján beszélgettünk.

Nagy Székely Ildikó

– Mire számíthat a jeles nap alkalmából a népi hagyományok iránt érdeklődő közönség?

– A 65. születésnapot a Székelyföld Napok égisze alatt ünnepeljük. A programsorozat nyitónapján, október 8-án a Kultúrpalota előcsarnokában megnyitottunk egy, a Maros megyei székely népviseletek gazdagságát bemutató kiállítást. 9-én egy anyaországi kiszállás következett, a budapesti Határtalan Táncfőváros fesztiválon, a Hagyományok Házában a *Valaki jár a fák hegyén* című Kányádi-élműsorunkat vittük színre. Október 12-én, kedden két vendégszereplésünk volt, Zetelakán és Szentezgyházán az egyik legkedveltebb mesejátékunkat, a *Mátyás király áruhát* mutattuk be.

Mindkét település zöld zónába tartozott, így telt ház előtt játszhattunk. Mivel a Maros Művészegyüttesnél több száz gyermek tanul táncolni, és számunkra ők jelentik a jövőt, a konkrét ünnepi események velük rajtoltak. Október 13-án a román utánpótlás csoportok léptek színpadra, 14-én a Napsugár és a Bor-sika mutatta be műsorát a kövesdombi székházban. A gyermekek tánca után, este 7 órától a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ és a gyergyócsomafalvi Mocorgók néptánc együttes közös táncszínházi produkcióját, a *Jerika-kő legendáját* láthatta a közönség. Nagy büszkeségünk, hogy az előadást két egykori táncos kollégánk, Balázs Bécsi Csaba és Orsolya rendezte. Az előadások előtt megnyílt a Gyergyószárhegyi Kulturális és Művészeti Központ fotókiállítása. Október 15-én, pénteken (ma) két helyszínen ünnepelünk. Délután 6 órától a Kultúrpalota előcsarnokában Maros megyei székely népviseleteket mutatnak be a Maros Művészegyüttes táncosai és az utánpótlás csoportokhoz tartozók, adatközlőkkel és hagyományörzőkkel együtt. A viseletek ismertetése után egy tánc erejéig meg is perdulnek a szoknyák. Szintén 6 órától a kövesdombi székházban a román tagozat gálaműsorára kerül sor. A magyar társulat

október 16-án, szombaton délután 6 órától ugyanitt mutatja be ünnepi előadását. A Varga János rendezte produkció az utóbbi évtizedben színre vitt legszebb táncokból nyújt válogatást. A rendezvényeink ingyenesek, a jelenlegi járványhelyzet miatt azonban csak oltásigazolással vagy a koronavírus-fertőzéstől való átesést bizonyító igazolással engedhetjük be a közönséget (ez utóbbi igazolás a megfertőződéstől számított 15. és 180. nap közötti időszakban érvényes), és kötelező az előzetes regisztráció. Mindkét társulat gálaműsorát a Marosvásárhelyi Rádió közreműködésével, többkamerás felvétellel élőben közvetítjük a Facebook-oldalunkon, hogy azok is megtekinthessék, akik a járvány, illetve a helyek korlátozott száma miatt nem tudnak jelen lenni. Az eredeti elképzelésünk szerint – akár csak öt évvel ezelőtt, a 60. születésnapon – szerettük volna színpadra szólítani a művészegyüttes egykori táncosait és további munkatársait, de már szeptemberben nyilvánvalóvá vált, hogy a pandémia miatt ez nem valósulhat meg. Így óvatosan és kicsit szomorkásan ünnepelünk. A Maros Művészegyüttes táncosainak nem jár szobor, sem más kitüntetés, a mi jutalmunk a taps, a nézők szeretete. Az ajándékunk pedig az előadások élménye, a népi hagyományok őrzése, a nemzeti öntudat

erősítése, a néptáncosoknak nyújtott szakmai irányítás, az elmúlt időszakban pedig rendezvények szervezése, társszervezése is. A közös munkában a két tagozat minden tagjára szükség van, nemcsak azokra, akik a színpadon megmutatkoznak, az irodai és a műszaki személyzetre ugyanúgy. Egy nagy család a miénk, ami csak együtt működik.

Több száz évre szóló álom

– *Hogyan tekint vissza Barabási Attila Csaba az elmúlt hat és fél évtizedre?*

– A Maros Művészegyüttes a legnagyobb múlttal rendelkező erdélyi hivatásos néptáncegyüttes. 1965 október elsején Állami Székely Népi Együttes néven alakult meg. Chivu Stoica írta alá az alapító okiratot, és bár a „székely” megnevezés a hivatalos iratokban nem szerepelt, mindenki így ismerte. Olyan emberek álmodták meg ezt az együttest, akik messzemenően fel voltak készülve, meg voltak érve arra, hogy megalapítsanak valamit, ami nem tíz vagy húsz esztendő, hanem több száz évet működik. Gondolok itt karmesterekre, koreográfusokra, énekes-zólistákra, többek között Szalman Lórántra, Birtalan József és Birtalan Juditra, Szarvady Gyulára, Székely Dénesre és Domokos Istvánra, Orbán Irma viseletkészítőre, Tóth Erzsébetre és Széllyes Sándorra, Maria Precupra, Balogh Dénesre, Kerestély Lászlóra és még sok jeles személyiségre. Az együttes 134 taggal alakult meg trió formában – táncokkal, zenekarral és énekkarral –, jelenleg a magyar és a román tagozatnak összesen 90 alkalmazottja van. Évtizedeken át nemes munkát vállalt fel az együttes, olyan időkben is, amikor külső erők próbálták megsabdolni, szétvágni a műsorokat. Akár székely fufanggal meg tudta eredetiségükben őrizni ezeket az előadásokat, és ezért szerette a közönség mind Erdélyben, mind Európában vagy világszerte. A rendszerváltás után két tagozattal működő együttes megpróbált eleget tenni az új kihívásoknak, a modern világba belezuhanó közösségnek megmutatni, hogy nem szabad a gyökerektől, az otthontól elszakadni, meg kell benne maradni, és tisztelni kell a múltat. Ezt megannyi előadással, táncal, népdallal, népviselettel próbáljuk a mai napig tudatosítani. A művészegyüttes több átalakulást megélt, de a közös cél mindig ugyanaz maradt: a tiszta forrásból eredő népi értékek felmutatása, eredeti formában való átadása, füg-

getlenül attól, hogy a magyar, román, szász vagy cigány népi kultúráról beszélünk-e. Ma is ezt a küldetést képviseli a két tagozat, méltó helyet foglalva el az erdélyi hivatásos együttesek között. Gyakran megfordulunk Magyarországon, Európa és a világ különböző pontjain, ahogy tették ezt a régiek is. Büszke vagyok az 1956-ban megalakult együttesre, és büszke vagyok a most színpadra lépő együttesre is. Erőt, egészséget kívánok az egykori és a jelenlegi tagoknak, és arra buzdítom mindannyiunkat, hogy időnként emlékezzünk azokra is, akik nincsenek már közöttünk.

Új bemutatók, vendégszereplések

– *Hogyan körvonalazódik a jövő, közeljövő?*

– Jövő hét szombatján a Maros Művészegyüttes és a Spectrum Színház közös produkcióját, a *Tündöklő Jeromost* visszük el az 5. Brassói Színházfesztiválra. Ugyanakkor új bemutatókra is készülünk, egyebek mellett *Kocsanya Mihály házasságát* kezdjük nemskóra előkészíteni Novák Tibor és Makovinyi Tibor magyarországi koreográfusok rendezésében. Az előadást már korábban be kellett volna mutatnunk, de a járványhelyzet nem tette lehetővé. Emellett egy folkórműsort szeretnénk színre vinni, ezzel mennénk az erdélyi hivatásos néptáncegyüttesek tavasszal megrendezésre kerülő találkozójára, Nagyváradra. Arany János műve alapján egy rockballadával, az *Agnes asszony gyötrelmei* című produkcióval is megajándékozunk a közönséget. Az előadás forgatókönyvét és zenéjét Szabó Előd írta, a közös munka tárgyalás alatt van. Ami a kiszállásokat illeti, szeretnénk idén a Spectrum Színházzal közös előadásainkat több budapesti színházban bemutatni, erre számos felkérésünk van. Ugyanakkor, mivel Zalaegerszeg Marosvásárhely testvérvárosa, tervünkben áll testvérkapcsolatot kialakítani a Zalai Táncegyüttesrel. A Maros Művészegyüttes több mint hat előadással készült az idei évadra, minden eddigi meghívásnak eleget tettünk, a további fellépések pedig a járványhelyzet alakulásától függenek. Az biztos, hogy amíg engedik, színpadon leszünk, ha pedig ez lehetetlenné válik, a virtuális térben jelentkezünk, ahogy korábban is. Reméljük, hogy nem kerülünk ebbe a kényszerhelyzetbe, és közönség előtt játszhatunk, nemcsak a kövesdombi székhelyen, hanem a váriban és más marosvásárhelyi helyszíneken is, az új városvezetés lelkesítő támogatásával.

„A 22-es csapdája”

Ó, nem Joseph Heller világhírű regénye van ismét terítéken, csupán egy kisméretű kereskedelmi rádiója, a marosvásárhelyi **Rádió GaGa**. Tavaly ilyenkor számadást készítve megtudtuk, hogy október 15-én 15 órakor 11 millió 46 ezer 240 perce megszakítás nélkül állt, szölt az Önök rendelkezésére. Idén hozzáadhattunk még 250 600 percet, így kerekedik ki a 22 esztendő. „Még gombócból is sok” – szokták mondani.

De mitől a 22-es csapdája ez a 22 éves rádió? Teszem azt attól, hogy amint az autók és a nők viszonylatában is kiütözik a viszonylagosság ténye, úgy a **GaGáról** is elmondható, hogy nőnek éppen jó lenne, de rádiónak már öregecske. Ugyanakkor még egy 22 éves járgány már sosem fiatalodik meg, addig a rádió képes erre. És amint Önök is hallhatják, meg is teszi. Csapdahelyzetnek nevezhetnénk azt is, hogy bár új tulajdonosa van, a **Rádió GaGa**

megőrizte összes jól ismert és jól bevált oldalát, immár pedig megújuló műszaki és infrastrukturális konténerben készül rá a 23. esztendőjére. És végül az igazi „csapda”: mint minden jó rádió, fülön csip, és nem ereszt el.

Tudom, hogy az analógia Heller regényével kissé sántít, mert míg Yossarianékat egy agyafürt paragrafus tartotta fogva az örökös frontszolgálatban, addig a **GaGa** kellemes és önként vállalt „fogságot” kínál az ingyen fogható hullámhosszokon, és még a Stockholm-szindróma esete is kézenfekvő lehetőség: a fogvatartott törvénszerűen beleszeret a fogvatartójába. Ennek a szerelemnek a várományosaiként vágunk neki az újabb esztendőnek.

Rádió GaGa – 22 éve életünk része!

**Hallgassa a 22 éves Rádió Gagát.
Keresse az óra slágerét.
Hívja a 0265-250 288 számot.
Nyerjen egy tűzpiros hibrid csodakocsit.**

Rádió GaGa
**22 éve
életünk
része**

Részletek:
radiogaga.ro
Elérhető 4 frekvencián, műholdon, telefonos
applikáción és neten keresztül.
Erdélyi regisztráció és legnagyobb magyarországi
sugárzó kereskedelmi rádiója közönségi

Színés Világ

XVIII. évf. 39. (781.) szám, 2021. október 15., péntek

Dr. Erősd Sándor, Maros-Torda vármegye főispánja

Komán János

(Folytatás október 8-i
lapszámunkból)

A bizottság felkérte dr. Gál Sándor országgyűlési képviselőt, vizsgálóbiztos a vizsgálat sürgős befejezésére, a vizsgálati iratoknak a bizottság elé való terjesztésére.⁽⁸⁸⁾ Egyelőre a felfüggesztett tisztviselők – Erősd Sándor főjegyző, Csontos Olivér vm. I. főügyész, Orbán Balázs vm. I. aljegyző, dr. Molnár Gábor, Rozsnyai István, Nagy Elemér, Nyárády Károly, Gaál László szolgabírók, Sényi László t.b. főszolgabíró (író) – fizetésének felére való fölemelését hagyta jóvá (visszamenőleg, 1906. október 1-től) az állandó választmány.⁽⁸⁹⁾ 1907 májusában, a hónap harmadik hetében ifj. Ugron Gábor főispán, dr. Nagy József alispán és Erősd Sándor vármegyei főjegyző a fővárosba utaztak, ahol a felfüggesztett tisztviselők és a fegyelmi eljárás alá rendelt alispán ügye is szóba került.⁽⁹⁰⁾ 1907. jún. 12-én a vármegyei közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya úgy határozott, hogy „az 1901. évi XX. t.c. 8. § értelmében a felfüggesztett tisztviselők állásaikba az ítélet jogerőre emelkedése előtt – tehát rögtön – visszahelyeztetnek.”⁽⁹¹⁾ A következő nap, közel egyévi mellözöttség, meghurcoltatás után, ováció közepette vette át a helyettesítő főjegyzőt, Balla Aladártól Erősd Sándor, Balla Aladártól Erősd Sándor a főjegyzői hivatalát.⁽⁹²⁾ A Székely Lapok 1907. jún. 16-án négy oldalon számolt be a jogtalanul meghurcolt tisztviselőkről és a vizsgálati eljárás véghatározataláról, mely felmentette őket a hamis vád alól. Erősd június második felében máris a hosszabb szabadságra távozott alispánt helyettesítette. A helyi ellenzéki orgánum, a Szabadság jún. 23-án ismét támadásba lendült, azt állította, hogy Erősd egykori „ellenfeleit” mint alispán-helyettes el fogja távolítani állásukból. A kolozsvári Ellenzék jún. 26-án azt írta, hogy „az alkotmányos küzdelem alatt az alkotmányvédő bizottság határozatait nem hajtotta végre”, és az állásába visszahelyezett főjegyzőt, akit csak dorgálásra ítélték, a pénzügyminiszter azért akarja államtitkárnak kinevezni, hogy a vármegyei belviszály megszűnjön. 1907 kora nyarán levélváltásra került sor Erősd és Désy Zoltán államtitkár között, amikor a főjegyző egy tévesen neki tulajdonított, Désy ellen szóló pamflet miatt tiltakozott. A válaszlévélben az államtitkár a függetlenségi, helyi Kossuth-párt szemszögéből vála-

Telesi Sámuel (1845–1916) országgyűlési képviselő (1881–1916)

szolt. Többek között a következőket írta: „Nagyot vétkeztek. De bármilyen nagy legyen is a véték, nem olyan, amely nem jótáradható.” Erősd, aki a vármegyei autonómiapárt főszlopa volt, és a vármegyei fegyelmi bíróság döntését érvényesebbnek tartotta a miniszterinél, nagyobb támogatottságot élvezett. Azok, akik a belügyminisztertől várták Maros-Torda vármegye fegyelmi bírósága felmentő döntésének jóváhagyását – így ifj. Ugron főispán, Désy államtitkár és a negyvennyolcas függetlenségpárti hívek – a vármegyei közgyűlésen, szavazáskor 48 szavazattal (86/38) alulmaradtak. Erősd személyisége, nagyobb népszerűsége a közgyűlés megkezdésekor ismét érzékelhető volt a megfellebbező ellenfél számára.

„Pont 10 órakor lépett be a terembe Erősd Sándor főjegyző. Zúgó éljenzéssel fogadták, meleg szeretettel, jóleső bizalommal a rég nem látott erős jellemű, kiváló képzettségű, erősakaratu főjegyzőt. Látszott az arcokon az őszinte tisztelet és bizalom.”⁽⁹³⁾ Dr. Matskássy István, a vármegyei autonómiapárt elnöke indítványozta, hogy a közgyűlés fejezze ki köszönetét gróf Andrásy Gyula belügyminiszternek, amiért a fegyelmi ügyeket a

megyei autonómia jogainak respekálásával fejezte be, de a főispán ellenezte Matskássy indítványozását, mivel befejezetlennek tartotta az eljárást, és ezért megfellebbezte. Dósa Elek bizottsági tag a jelen lévő főispán szemére vetette a fegyelmi választmány döntésének semmibe vevését.

„Felállt Dósa Elek, és elmondta, hogy meglepte őt a főispán kijelentése, hogy a határozatot megfellebbezte. Hiszen megállapodtak közösen abban, hogy belemennek a megdorgálásba, de csak azon feltétel alatt, ha a határozatot a főispán nem fellebbezi meg. A fegyelmi választmány minden egyes tagja abban a tudatban volt, hogy a tisztviselőket még megdorgálni sem lehet azért az ingatag alapú vádért, melyért 13 hónapon át üldözték őket. Tehát bekövetkezett a megdorgálás, és a főispán mégis megfellebbezte.”⁽⁹⁴⁾

Az említett szavazáson elbukott ifj. Ugron Gábor. Alig háromhavi főispáni szereplése után lemondott, de a belügyminiszter nem hagyta jóvá az elhamarkodott döntést. Talán a főispán és Erősd között az ellentét még a közigazgatási tanfolyamon való tevékenységük idejéből származhatott, amikor Erősd igazgatója volt Ugronnak. De azt

sem feledhette el Ugron Gábor, hogy 1906 márciusában, amikor szolgabíró volt, Vozáry királyi biztos őt is menesztette, és Erősd állásában maradt főjegyzőként írta alá, továbbította azt a hivatalos okmányt, amelyben az eltávolított tisztviselők szerepeltek.⁽⁹⁵⁾ Azt rebesgették, hogy államtitkári kinevezést kap, és ezzel megszűnik a vármegyei politikai háború, ugyanis a hatalmi ellenzék szerint ő a viszály fő oka.

„Mert miért is kell csak nekik az Erősd távozása a megye kötelékéből? Azért, mert félnek tőle, mint olyan erős és talentumos egyéniségtől, s aki agilis szervezőképességgel, férfias bátorságával szembeáll velük, s az erkölcsi igazság legyőzhetetlen fegyverével veri vissza mindazon törekvéseket, mely a jog, törvény, igazság és méltányosság bástyáját támadja.”⁽⁹⁶⁾ Az ellenzék Erősdnek nem tudja megbocsátani az esztét – olvasható ugyanabban a napilapban. Hasonló hevességgel támadták dr. Nagy József alispánt is, aki szerintük nemzeti hősből darabont lett. Július 19-én a kolozsvári Ellenzék és a marosvásárhelyi Szabadság azt a hírt közölte, mely szerint Erősd főjegyzőt a belügyminiszter ismét fölfüggesztette. Válaszként a vármegyei független autonómiapárt Matskássy István elnöktele alatt ugyanezen a napon gyűlést tartott, amikor az elnök szóvá tette, hogy „Hetek óta a Marosvásárhelyt megjelenő Szabadság sajtóorgánumban szeretett alispánunk és főjegyzőnk ellen indokolatlan és a valóságnak meg nem felelő alapon nemcsak durva, de illetlen hangú támadások jelennek meg.” A gyűlésen bizalmat szavaztak az alispánnak és a főjegyzőnek.

Ugyanezen a gyűlésen az elnök bejelentette, hogy Telesi Sámuel gróf, Afrika-kutató fölhatalmazta Erősdöt, hogy cáfolja meg azt a hamis hírt, mely azt állítja, hogy nem ért egyet az autonómiapárt programjával. Ugyancsak ezen a gyűlésen a párt hivatalos sajtóorgánumának nyilvánították a Székely Lapok újságot. A helyi napilapok hadakozását mérlegelve a Székely Lapok tudósításai tarthatók hitelesebbnek vagy hitelesebbeknek, mely szerint Ugron főispán a fegyelmi választmány ítéletét végérvényesenek és jogerősnek hirdette ki, és mégis megfellebbezte.⁽⁹⁷⁾ A hatalmi oldal és sajtóorgánumai nemcsak az alispánt és Erősdöt támadták, hanem az autonómiapártot is, mert „A párt egyetlen ember: Erősd Sándor, a darabont alispánhelyettes. Érette kellett a párt, az ő esze és keze hozta létre; az ő esze és keze

(nem átvitt értelemben) irányítja.”⁽⁹⁸⁾ Ez a napilap nyíltan leírta, hogy egyedüli hivatása Erősd Sándor és a többi „porszemek” (értve ezalatt az alispánt és a szolgabírókat) letörése, a többi már csak gyerekjáték lesz. Gróf Bethlen István képviselő is Ugron főispán mellé állt, és kijelentette, hogy Erősdvel, Nagy József alispánnal és több szolgabíróval a tisztújítás alkalmával végezni fog.⁽⁹⁹⁾ A szembenálló felek csatározása hézagok nélkül folytatódott a napi sajtókiadványokban, melyek Ugron főispán szöszegését vagy ellenkezőjét állították. Bethlen István kormánypárti politikus jelentős szerepet töltött be a vármegye életében. Benyújtotta a főispánnak az új közigazgatási vezetőség névsorát, melyből az autonómiapártiakét teljesen kihagyta.⁽¹⁰⁰⁾ Annak ellenére, hogy Erősdöt ismét fölfüggesztették, engedték tovább dolgozni, mivel nem kaptak olyan helyettesítőt, aki a nagy mennyiségű feldolgozatlan irattal megbirkózhathat volna. Augusztus derekán a vármegyei közigazgatási bizottság ülésén az alispáni jelentés 3404 hátramaradt ügydarab feldolgozásáról számolt be, egyhavi munka után, amit a visszahelyezett tisztviselők Erősd Sándor főjegyző vezetésével dolgoztak föl. A páratlan munkabírású Erősdnek megköszönte a közigazgatási bizottság a főispán jelenlétében ezt a halaszthatatlan, jelentős tevékenységet.⁽¹⁰¹⁾

(Folytatjuk)

88. ua., 1907. ápr. 13., 2. o.; Az Újság, 1907. ápr. 13., 16. o.
89. Székely Lapok, 1907. máj. 1., 2. o.; Ellenzék, 1907. máj. 1., 3. o.; Székely Ellenzék, 1907. máj. 1., 2. o.; Budapesti Hírlap, 1907. máj. 1., 13. o.; Pesti Hírlap, 1907. máj. 1., 8. o.
90. Székely Lapok, 1907. máj. 19., 4. o.
91. ua., 1907. jún. 13.; Budapesti Hírlap, 1907. jún. 13., 16. o.; Pesti Hírlap, 1907. jún. 13., 7. o.; Ellenzék, 1907. jún. 14., 4. o.; Magyarország, 1907. jún. 14., 20. o.
92. Székely Lapok, 1907. jún. 14., 2. o.
93. ua., 1907. jún. 29., 2. o.
94. ua.; Budapesti Hírlap, 1907. jún. 29., 16. o.
95. Szabadság, 1907. júl. 17., 2. o.
96. Székely Lapok, 1907. júl. 9., 1. o.
97. ua., 1907. júl. 21., 2. o.
98. Szabadság, 1907. júl. 23., 2. o.
99. Székely Lapok, 1907. júl. 25., 2. o.
100. ua., 1907. aug. 3., 2. o.
101. ua., 1907. aug. 15., 1-3. o.; Budapesti Hírlap, 1907. aug. 15., 15. o.

A természet kalendáriuma (CDLXXXIV.)

Kiss Székely Zoltán

Október 15. 1582-ben e napon vezették be a Gergely-naptárt.

E nap a **gyaloglás nemzetközi napja** is. A Rio de Janeiro-i **Földkonferenciához** kapcsolódva indították útjára 1992-ben. Idén már a világ 82 országában emlékeznek meg róla azzal a céllal, hogy megismertessék és megszeretessék a helyváltoztatás legősibb formáját. Megismertessék? Bizony, sokan már nem ismerik a gyaloglás csodáját. Pedig hát...

A végtelenség szomszédja ez: gyalog nekivágni! Dűlő, domb, árok, mezsgye...

Utakat róni nagyszerű dolog. Hogy megadta a sors, milyen szerencse!...

– **Jevgenyij Vinokurov** *A végtelenség szomszédja* című versét **Xántus János** több mint 40 éve **Országjáró bakancsok** című könyvének mottójául tette –

Mi az út? Rakosgatod lábadat, arra, hol felhőtrón magaslik égnek.

Mégy, fenséges vagy, magányos, szabad, és mélyükre szívnek a messzeségek.

Magadban érzed lüktetésüket s beleoldódom lassan az egészbe. Láthatatlan leszel. Vak és süket. De ezt már nem veszed magad sem észre.

Nemzetközi világnap ide vagy oda, a gyaloglás jelentőségét még fitnesskörökben is sokan alábecsülik, annak ellenére, hogy tanulmányok támasztják alá az izületeket kímélő testedzési forma hatékonyságát.

Stresszes mindennapjaiból kitánorgó városokba erdőn, mezőn, vízpartján talál rá a nyugalom. Pontositok: a distressz nyomásából menekülő ember az élő természetben döbben rá a normális stressz fontosságára. 39 éve, 1982. október 15-én szenderült az örök stresszmentesség állapotába a stresszelmélet atyja, **Selye János** orvosbiológus. 1936-ban a *Nature*-ben közölte elméletét megalapozó dolgozatát **Károsító té-**

nyezőkkal előidézett szindróma cím alatt. 1945-től a montreali egyetem kísérleti orvostudományi és sebészeti intézetének professzoraként, 1976-tól a stresszkutatással foglalkozó nemzetközi intézet elnökeként dolgozta ki részletesen elméletét, amely méltán tette világhírűvé. A Nobel-bizottság érdeklődését azonban nem tudta kellőképpen felcsigáztatni... Halála után könyvtárát szülővárosa, Révkomárom egyetemére örökölte, mely nevét is felvette.

Megálltam itt a nyugtalan világban és vándor-párom, erre hoztalak. Megállítottak a patakos erdők, a vércsés sziklák és a várfalak.

Megkötözött a kép: a víz világa, szálló hajó a torlódó vízen, hősi tető, hol vadvirágcsokorból harcok középkor és múlás üzen.

A királyasszony kertje... így nevezted.

A campanula nagyharanggal int, magasra nő a kosbor, sose láttam ilyen dús ibolyát és kankalint.

Tudod a jelt? A vén kaputoronyban kibukkannak reá az őrszemek, s királykisasszonyok a gesztenyében különös bókkel táncot lejtének.

Királyasszony kertje. Visegrád fölött, 1938-ban írta volt ezt a másik örök gyalogturista, **Áprily Lajos.**

(...) Suhogó múlt és lélek itt az erdő, bolyongóit már régen ismerem. Ha vándorolgotok a csalfa csendben...

Az erdő. Az őszi erdő. Ahol, **A magány templomában**, amint **Wass Albert**tel keressünk a megbékélést:

Itt nem lehet csak áhitattal járni. Szent tölgyfa-bolt: itt mindent megtalálni ami volt. Itt a Csend lakik és a szent Magány. Csak itt lehet

imádkozni talán. Csak itt lehet szívet megnyugtató nagy Estre várni és megtalálni a mosolygó Halált (...)

Mert a templom ez: a Magány temploma, A Szépség temploma, Az Idő temploma, Az Élet temploma, A Halál temploma az örökkévaló nagy Csend temploma.

Lehet-e itt Isten-tagadva járni (...)?

Nem. Soha.

Évszázada elmúlt annak, hogy végleg az örökkévalóság erdejébe költözött a Sepsikőröspatakon született **Bedő Albert** erdész (1918. október 20-án). Az **Erdészeti Lapokat** 1866-tól 1899-ig szerkesztő főerdőmester vezetésével 1879-ben kezdődött el a magyar erdőgazdálkodás nagyarányú fejlesztése. Ő tárta a közvélemény elé, hogy a magyar erdők 20%-a erdőgazdaság szempontjából feltáratlan, egy része pedig túlhasznált volt – már akkor! Állításait megbízható adatokkal támasztotta alá az 1885-ben megjelent **A magyar állam erdősegeinek gazdasági és kereskedelmi leírása** című művében. A mű maig alapforrása a Kárpát-medence erdősegeit kutatóknak a 63 magyar vármegye több mint tízezer települése határában lévő erdők leírását és térképét tartalmazza. „Erdészetiünk magyarra tétele; (...) az erdőtörvény sikeres és eredményes végrehajtója; (...) az erdő kultúránk általánossá tétele; (...) az erdő védelmének kellő szervezése – (...) egyedül az ő, soha el nem vitatható, örökké élő érdeme marad” – írták róla már 1893-ban.

Mára? Az erdők világviszonylatban irtózatosan fogynak, s az emberek számban, minden előrejelzést, jóslást meghazudtolva, elképesztő, szörnyű mértékben növekednek.

Vagy a túlnépesedést kell megakadályoznunk, vagy egy jobb és nagyobb bolygóra kell költöznünk. Az egyensúly nem tartható fenn a

Megállítottak a patakos erdők

*halálozás szabályozásával (modern orvostudomány) születésszabályozás nélkül – írta fél évszázadnyi ideje a 35 évvel ezelőtt, 1986. október 22-én öröklébe költözött Szent-Györgyi Albert a Kis Katekizmus című esszéjében. A 84 évvel ezelőtt, 1937. okt. 28-án, „a biológiai égfolyamatok terén tett felfedezéséért, különösen a C-vitamin, valamint a fumársav-katalízis vonatkozásában” tett felfedezéseire életteni és orvostudományi Nobel-díjjal kitüntetett magyar tudós gondolata jutott eszembe annak kapcsán, hogy 1991 óta október 21. a **Földünkért világnap** is. E nap a **dalai láma** buzdítására – címettje az egész emberiség volt: cselekedjünk az élővilág megőrzéséért – indult útjára a Földünkért kampány, hogy felhívja a figyelmet az első környezeti világtalálkozóra, az*

1992-es riói Föld-csúcsra. A világméretű kampány jelszava, a **Gondolkodj globálisan, cselekedj lokálisan!** sokakat megszólított. 29 éve látott napvilágot a Földünkért stratégia az IUCN (**Természetvédelmi Világszövetség**), az UNEP (az **ENSZ környezetvédelmi programja**) és a WWF (**Természetvédelmi Világalap**) összefogásával. Ez a dokumentum alapozta meg több környezeti világegyezmény elfogadását – a biológiai sokféleségről szóló egyezményt, az ENSZ éghajlatváltozási keretegyezményt, az elsivatagosodás elleni egyezményt, valamint előkészítette az erdőgazdálkodásról és a tengerek védelméről szóló egyezmények későbbi elfogadását. Közülük negyedszázad alatt felsorolhatatlanul sok természet- és környezetvédő egyezmény született, köztük a kiotói éghajlatvédelmi egyezmény, amely 5%-os globális üvegházhatású gáz-kibocsátás-csökkenést írt elő 2020-ig az 1990-es szinthez képest. Ennek ellenére a kibocsátás **45%-kal nőtt 2010-ig**. 2015 decemberében már a **21. klímacsúcson**, a nagyszabású párizsi diplomáciai eseményen állapodott meg a világ 195 országa, hogy ígéretük szerint a lehető legtöbbet tesznek azért, hogy 1,5-2 fok alatt maradjon a globális felmelegedés. Azóta a globális átlaghőmérséklet-emelkedés átlépte a lélektani határt, a **+1°C-t**.

Helyi cselekvés? A csöpögő csapok elzárása, a kádfürdőzés zuhanyozásra váltása, az energiatakarékos izzók terjedése, a lakások hőszigetelése, a kerékpáros közlekedés térhódítása, a hulladékok szétválogatása – s más hasonlók – ellenére egyre nagyobbá válik ökológiai lábnyomunk.

1992-ben, a riói környezeti világtalálkozó évében épp október 21-ére, a Földünkért világnapjára esett a globális túlfogyasztás napja, az a nap, amikor Földünk éves erőforrásait annyira kimerítettük, amennyit a Föld 1 év alatt képes fenntartathatóan nyújtani. 2021-ben július 29-én értük el azt a napot. Ahhoz, hogy a jelenlegi életünket fenntartsuk, 1,6 Földre lenne szükségünk.

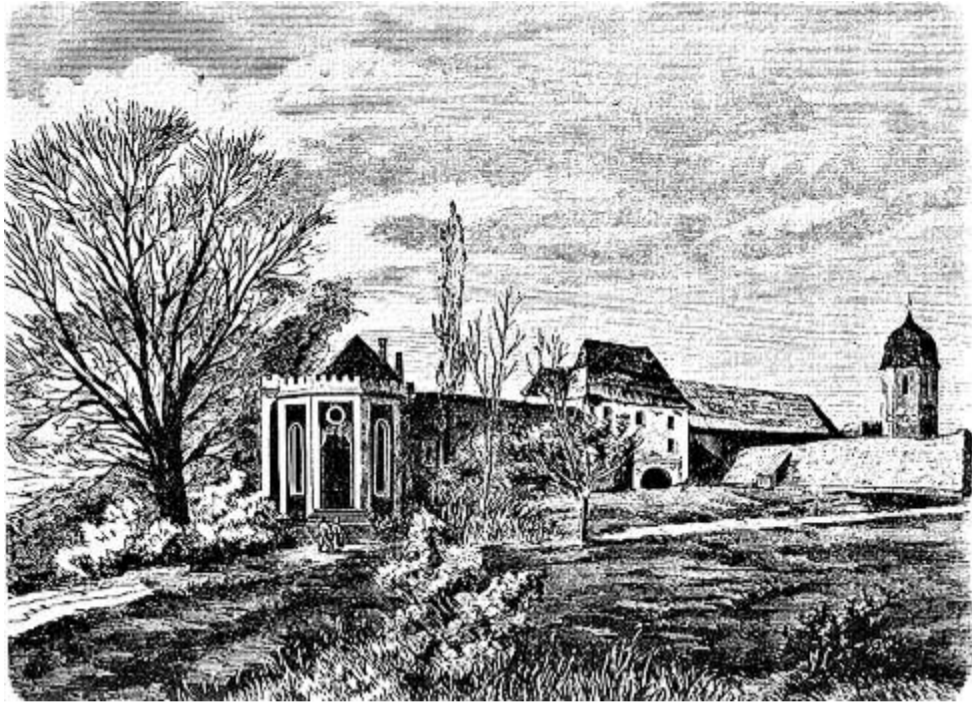
A Földünkért világnap ma is **cselekvésre** buzdít. Hogy ükunakáinknak is az emberhez méltó életre, rajtunk is múlik. Ahogy **Mahatma Gandhi** mondta: „A Föld mindenki szükségletét ki tudja elégíteni, csak a kapzsiságát nem.” Maradok kiváló tisztelettel.

Kelt 2021. októberében, a gyaloglás nemzetközi napján

A végtelenség szomszédja ez – gyalog nekivágni

Erdélyi építésztörténetünk egyik nagy vesztesége Egy reneszánsz kori várkastély története

Forrás: Orbán Balázs

Szentdemeter Marosvásárhelytől húszkét kilométerre délkeletre, a Kis-Küküllő bal partján, kisebb patakok völgyében fekszik. 1503-ban Zentdemeter néven említik. A Kis-Küküllő völgyére nyúló hegyfokon állt a valamikori várkastély. Mára már a maradványai sem láthatók. A 16. században a Balási és Nyújtódi családok kezdték el építeni, 1607 és 1635 között Balási Ferenc reneszánsz stílusban alakította át.

Nagy Bodó Tibor

Bethlen Gábor építkezéseinek hatása

Kelemenelkével átellenben, a Kis-Küküllő bal partján elterülő dombvidék lábánál, szűk völgyben fekszik Szentdemeter. Magaslatán régi temploma még áll, de szomszédságában, a Rózsahegyen épített reneszánsz kori kastély már nem létezik, csak a helye ismeretes.

Orbán Balázs fényképe és leírása, valamint egy korabeli leltár alapján ismeretes a kastély hajdani nagysága, építészeti kialakítása, berendezése és felszerelése.

Keresztes Gyula a *Maros megyei kastélyok és udvarházak* című könyvében ír arról, hogy az épületekkel és magas fallal körülvárt várkastély, négy sarkán egy-egy bástyával, a 17. században épült, Bethlen Gábor reneszánsz kori építkezéseinek hatása érződött rajta.

A kastély pártázatos falaival, nyugati oldalán kétszintes kapuépületével a Lázárok gyergyószárhegyi kastélyához hasonlítható.

Hiteles bizonyíték

A kastély építési idejére vonatkozó adat nincs. B. Nagy Margit *Reneszánsz és barokk Erdélyben* című munkájában a szárhegyi kastélynál idősebbnek véli, márpedig annak kapuépülete boltíves bejáratának belső falán a gótikus felirat mellett az 1532-es évszám olvasható, mely hitelesen bizonyítja építési idejét.

A szentdemeteri kastély építését a rugonfalvi Nyújtódi Györgynek tulajdonítják. Régi udvarházát, a kapuépületet, a kastély legöregebb építményét Balási Ferenc alakította át, és a „nagypalota” szemöldökpárkányára a B. F. iniciálét és az 1617-es évszámot vésette fel. Az uradalmat gróf Toldalági Ferenc vásárolta meg.

Id. Balási Ferenc portai követ 17. századi építkezéseivel a fejedelmi udvar reneszánsz

kori építkezéseit vette mintául. A pártázatos fal építését minden bizonnyal ő kezdeményezte, majd halála után ifj. Balási Ferenc folytatta, és akkor épült a negyedik sarokbástya is. Ezeket 1635-ben fejezték be.

Balási leányát, Erzsébetet, Gyulaffy László vette feleségül, és így az uradalom a Gyulaffyak tulajdonába került. A fiúág kihaltával az Esterházyak, Révaiak, majd gróf Tranné birtokolták. Utóbbtól gróf Toldalági Ferenc vásárolta meg.

Az elmúlt század második felében hasznábélrók kezében a kastély épületei mind jobban romosodtak, míg végül a kastély eltűnt a magaslatról...

A kastély és az udvari arisztokrácia igényei

Az építető vagy későbbi tulajdonos Balási Ferenc 1617-ben a régi udvarház átalakítását reneszánsz stílusban az új „nagypalota” építésével indította el. Az átépítés során a régi otthonból így reprezentációs igényeket is kielégítő kastély lett, mely fényűző berendezésével megfelelt a fejedelmi környezetben forgolódo, annak életstílusát utánozni óhajto udvari arisztokrácia igényeinek.

Dr. Fekete Albert *Az erdélyi kertművészet – Maros menti kastélykertek* című munkájában említi, hogy az 1699-es urbárium szerint a kastély kőből, helyenként téglából épült falát pártázat díszítette, melynek jelentése a fejedelmi székhelytől távol eső Székelyföldön az új stílus, a reneszánsz terjedését bizonyítja.

A Lázárok és a Balásiak kapcsolatai

Ahogy már említettük, a kastély lyukdíszítményes, pártázatos falaival, nyugati oldalán kétszintes kapuépületével a Lázárok gyergyószárhegyi kastélyával vethető össze, amely a már elpusztult szentdemeteri kastély alaprajzi megoldását követi, és pártázatához Szentdemeter szolgáltatta a példát.

Mind a szentdemeteri, mind a gyergyószárhegyi kastély pártázatos fala a felvidéki, még inkább a lengyel korabeli emlékekre enged következtetni, mivel mind a Lázároknak, mind a Balásiaknak lengyel kapcsolatai voltak. A kastély belső építészeti kialakítása nem ismeretes.

A lengyel kapcsolatra utal a falu római katolikus templomának kőfaragásos ajtókerete is, mely a krakkói Wavel termeinek faragott kő ajtókereteihez hasonló díszítésű.

Sajnos, a 18. századi átalakításokkal a kastély pártázatát eltüntették, akkor kapta barok-

kos formáját és díszeit. A termek, házaik belső építészeti kialakítása sem ismeretes, de a fűtés biztosították. A „béletajtók” bélelés borításúak voltak. Sok ablak üvegezése berakásos üveg-tányérokkal készült.

Az utazó székely fényképe

Orbán Balázs leírása alapján tudjuk, hogy a szentdemeteri várkastély „egyike honunk legérdekesebb, legszebben fekvő épületeinek”.

A négy sarokbástyával ellátott kastély udvarát magas és széles oldalfalak vették körül: „három oldalán emeletes házakkal állott, a negyedik pedig erős kőfal volt”.

Az utazó székely nem csak leírást adott a kastélyról, de le is fényképezte „nyugati oldalról”. A kép gyenge minősége ellenére kivehető a kastélyépület központi tömege és a nyugati védőfal.

Fekete közlése szerint következtethetünk, hogy az 1860-as években az épületegyüttes jelentős része még állt – nem az egész, hiszen a II. és III. katonai felmérés sem mutatja az 1770-es évekbeli zárt épületalaprajzot. A falon kívül a képtér bal alsó sarkában egy újabb építésű, kerti pavilonnak látszó építmény is feltűnik.

A templomos lovagok vára és a XVI–XVII. században épült udvarház

A közel kilencven méter oldalhosszúságú, négyszög alaprajzú kastély épületei közül az északi oldali középfolyosós épület kolostorra enged következtetni, melynek falait freskók díszítették.

Orbán Balázs meglátása nem volt alaptalan, mivel a sematizmus szerint a Rózsahegyen a templomos lovagok vára, vagyis kolostora állt, a vár területén a templommal.

Keresztes Gyula szerint az északnyugati sarkon álló sokszögű bástya a templom szentélyét alkotta, és azt a nyolcszög három oldalával zárta le.

A délnyugati bástya hatszögű alaprajzú, a délkeleti bástyánál, a kaputorony előtt, felvonóhidon közelítették meg a kastély udvarát. A két bástyát a védőfal mögötti épületsor fogta egybe. A két sokszögű bástyát a nyugati oldalon öt öl magas, löréses fal kötötte össze egymással, annak közepe táján az udvarház állt, mely a 16-17. században épült, s azt a kastélyba szervesen foglalták bele és magasították meg egy szinttel.

Az okiratok tanúsága

Az 1629-ben készített leltár felsorolja a kastély helyiségeit: a „nagypalotát”, a palota pítvárat, a palota „elleniben” való külső és belső házat, az ebédlőházat, a bolthajtásos házat, a grádcicos feljárót, az agházakat, a lányok házat, az alsó és felső tornácokat. Továbbá a konyhát és a sütőházakat, a „drabantházat”, a kamarákat, pincéket és a gabonaházat.

A megnevezés szerint a konyha az egyik bástyában volt, a „szalonnás bástya” előtt pítvár állt. A „temlec”-nek vasrostélyos ajtaja volt, az egyik bástyát fegyveres bástyának nevezték.

Az 1699-ben készített urbárium említi, hogy a kastély „három oldala pedig olosz fokon” épült. Ez a megjegyzés a külső pártázatos kiképzésre vonatkozik.

Az 1744-ben készített feljegyzés a díszes fal kiképzését az alábbi formában írja le: „a falak tetején csipkésen örálló lyukakra nem felette régen... épített kastély”.

Az egykori kastély értékeiről az okiratokban olvashatunk

Annak ellenére, hogy a kastély már nem létezik, nem érdektelen annak felszereléséről is említést tenni a korabeli összeírások alapján. A bútorok közül asztal, ládaasztal, ágyak, pohárszékek, almárium, padok, padládák, állófogasok szerepelnek a leltárban. A gyertyatartók a plafonokon fügtek vagy falra akasztották őket.

A hibás órát „megveszett óra”-ként jegyezték fel. Számba vették az ágyak lepedőit, de-

réaljait, vánkosit, párnáit stb. is. Faliszőnyegeket sokaságát jegyezték fel, de szőnyeg volt az asztalokon, a padokon és a székeken is.

B. Nagy Margit megjegyzi, hogy a kastélyainkra vonatkozó leltárok alapján „legfényűzőbb berendezése a szentdemeteri kastélynak volt”.

A leltár szám szerint felsorolja a kamarában, pincékben és a szalonnásbástyában tárolt élelmiszereket.

Az egykori Balási-kastély kertjéről, annak kialakításáról nem tudni semmit, a felhasznált forrásokban nincs erre utalás. Annyi ismert csak, hogy vadaskert tartozott a kastélyhoz. A vadaskertek reneszánsz hatásra honosodtak meg, főként a várak és a kastélyok körül.

Szentdemeter kapcsán Orbán Balázs egy természeti emlékről is ír:

„Az egyház közelében egy olyan rendkívüli nagyságú cserfa van, melynek törzskerülete öt öl. Ezen ezeréves jó öreg ármékában szokták... búcsúkor... az egyházi szónoklatot tartani”.

A famatuzsálem olyan erős hatással volt rá, hogy azt lerajzolta, és monográfiájában is közzétette. A leírás és a közölt kép érzékelteti a tölgy méreteit.

Befejezésül Keresztes Gyula szavait használjuk: „...nagy vesztesége az erdélyi építésztörténetünknek, hogy egy ilyen értékes kastély még csak romjaiban sem maradt meg az utókornak...”.

Demján László műemlékvédő építész:

Az Orbán Balázs készítette üvegféket nézegetve, az egyetlen ránk maradt tárgyi fotón jól kivehető a kastély nyugati bejárati oldala. A négybástyás hagyományos várszerű kastély-

forma egy meghosszabbított, kápolnában végződő szárnyat is mutat. Ennek a farkasfogdíszítésű szentélyzáródásnak a kialakítása esztétikai fogás, ráhangolódik a kastélyon is megtalálható díszsorhoz.

A kétemeletes kaputorony már katonai stratégiát rejthet. A kastélyon érzékelhető a magyar királyság északi határvidékére jellemző építészeti fogások és ornamentika használata. Lengyelország és Sáros vármegye több határvidéki középületén alkalmazott pártázati díszítésforma visszaköszönt a szentdemeteri várkastély épületén is. Hasonlóan a fricsi, pácini, majd Erdély leghíresebb reneszánsz kastélyán megtalálható, a főhomlokzaton végigfutó kőpártázat egyben egy jelkódolással felérő üzenetet fogalmazott meg az akkori házrendet tartó tulajdonos jelleméről, gazdagságáról, világnézetéről és nem utolsósorban külföldön való jártasságáról.

A hajdan a freskórájzairól elhíresült belső tereinek falsíkja képzeletünk szárnyán végigvisz a pazarul berendezett szobák során.

Említésre méltók voltak egykori gyógy- és fűszerkertjei, látványos virágágyai és parkja, amely a Kis-Küküllő magas partszakaszára épített várkastély hírnevét a Csörtös-patak termékeny völgyéből messze földre vitte.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációért külön köszönet Keresztes Pál mérnöknek, Keresztes Géza műépítésznek, dr. Fekete Albert PhD, DLA egyetemi tanárnak és Demján László műemlékvédő építésznek

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Kiss Éva 967.

Egy horgász- kritikus véleményét idézzük a rejtvény főszereiben.	1	ZÜMMÖGŐ HANGOT HALLAT	... POUND, AMERIKAI ÍRÓ	HAMIS SPANYOL ARAB	A KÉS AKTÍV RÉSZE	MINT
	A	A BESZÉD ELEMJE			MAGAS TESTHŐ	
		ERD. MÉR- TÉK (0,62 M)			GÉPKOCSIJA VAN	
					A RÉNIUM VEGYJELE	
					Ő KÖVETKE- ZIK	
HÓGÖRGE- TEG	2	EGYMÁS UTÁN LÉTEZEL		UNITED STATES	EZTI	
				KÍGYÓHANG	CSÖKKEN A DAGANAT	
A FÜLŰNK ÉRZÉKELI				HOSSZÚ NŐI SÁL		
				LAKÁS HELYISÉGE		
VÉN				MULTIPLIKÁL		
				MAGUK		
KETTÓS BETŰ				RÓTVAD		
A MAGÁS NÖVÉNY				AZ AARE FRANCIA NEVE	SEMMIKOR	
				PATÁS HÁZIÁLLAT		
				JUHSZÁLLÁS		
				NŐI NÉV (AUG. 31.)	PERZSA URALKODÓ	
					KÖRÖMMEL VAKAR	
KERÜLET (RÖV.)				HÍZELGŐ BESZÉD	AZONBAN	
				MOST IS EZ VAN	HOZZÁ- TARTOZÓ	
ZAMAT				ARRAFELE!		RÓMAI 50
				AZ IRÍDIUM VEGYJELE		PÁROS ÉLET!
KEVERT SZÍN				SZÓB FOLYÓJA		
				TASZÍT		
SZÁNTÓ- ESZKÖZ				JŐLLAKTA- TÁS		
				FOSZTÓ- KÉPZŐ		
A GALLIUM VEGYJELE				ÁLLÓVÍZ	FÁBA VÉS	MAGYAR AUTÓJEL
				VAJDASÁGI KISVÁROS	TÁPLÁL- KOZÓ	EGYIPTOM (RÖV.)
JOULE (RÖV.)				... ACHTUNG! (LE A KALA- POKKAL)	ELÓTAG: ÚJ	
				NÉMA RABI!	RAGADOZÓ HALFAJTA	
				LÁNYUNK FÉRJE	... PACINO (SZÍNÉSZ)	
				A NITRÓGÉN VEGYJELE	SPANYOL AUTÓJEL	
MELLÜNK PÁROS CSONTJA	B					L.N.J.

Az OKTÓBERI ÉVFORDULÓK (1.)

című pályázat nyertesei:

Tóth Tünde,
Marosvásárhely, Armoniei u.

Sándor József,
Marosvásárhely, Nárcisz u.

A pályázati rejtvény megfejtése:
DUNLOP; ZAY; BALOGH; KRÁMER; ZEMLINSKY;
ANDOR; BOCATIUS; FINÁLY

Kérjük a nyerteseket,
vegyék fel a kapcsolatot Borbély Ernővel
a 0742-828-647-es telefonszámon.

Megfejtések

az október 8-i számból:

Ikrek:

Elga

Skandi:

A szegény rokon az a rokon,
amely mindig távoli rokon.

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY	OKTÓBERI ÉVFORDULÓK (3.)			1	2	3	X	4	5	R	6	7	
	8							9			10		11
	12	B	13	14	15	16			17	18		19	
	20							21					22
	23					24			25			26	27
P		28		29			30			31			32
33	34			35					36				O
37		38					39	40			41	42	
43					44					45			
46				47			48		49			50	
51	V			C			W	52				K	Y

VÍZSZINTES: 1. Cseh zeneszerző, 250 éve hunyt el (Frantisek Xaver). 5. Zeneszerző, 250 éve halt meg (Johann Gottlieb). 8. Az ogam írás ilyen. 9. Állóvíz. 10. Ultrarövid hullám (röv.). 12. Költő, ügyvéd, 200 éve született (Károly). 17. Tokaji hordóféle. 20. Vakfegyelem. 21. Idegen férfinév. 22. Olasz névelő. 23. Palindrom férfinév. 24. Errefele! 25. Fába vés. 26. Madárruha. 28. Negyven rabló ellenfele. 31. Harapásnyi étel. 33. Portugál és máltai gépkocsijel. 35. A Szávába ömlik. 36. Becézett sütemény. 37. Mocsaras. 39. Borús hangulatú. 41. Felhajtás. 43. Rátaláltam! 44. Türk nép (IX. sz.). 45. Hozzáad. 46. Berlin része! 47. Francia arany. 48. Zamat. 50. Szolmizációs hang. 51. Német orvos, egyetemi tanár, 200 éve született (Rudolf). 52. Politikus, jogtudós, szakíró, 150 éve született (Dénes).

FÜGGŐLEGES: 1. Dickens írói álneve. 2. Zokog. 3. Perzsia mai neve. 4. Vályú. 5. ... Mann történész, író. 6. Nyári hónap (röv.). 7. Parancsoló. 11. Nobel-békedíjas USA-beli politikus, 150 éve született (Cordell). 13. A Fertő parttalan! 14. ... Pavone (énekesnő). 15. Köteleiből kiszabadít. 16. Római 150. 18. Scarlett O'Hara birtoka. 19. Álomba ringat. 20. Zeneszerző, fuvolavirtuóz, 200 éve született (Ferenc). 21. Női név (febr. 8.). 22. Schütz ..., színésznő. 24. Ez a hal nem hal. 27. Előtag: kevés. 29. Zavarosan sír! 30. Majomkenyérfa. 31. -nak, -nek (német). 32. Főorvos, szakíró, 150 éve született (Ferenc). 34. Szerencse (biz.). 36. Nővér (latin). 38. Főrend, főúr (francia). 40. Tenger (latin). 42. ... achtung (le a kalappal). 44. Zavaros kor! 45. Isme. 47. Sóhaj. 49. Te és én. L. N. J.

A megjelölt sorokban, oszlopokban szereplő helyes megfejtéseket október 28-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani. (Egy borítékban csak egy pályázati szelvény szerepelhet.)

A két rejtvény azonos számú meghatározásait keverve közöljük. A megjelölt négyzetekbe kerülő betűket folyamatosan összeolvasva egy dél-olaszországi, barlanglakásairól híres város nevét kapjuk. Könnyítésül egy betűt előre beírtunk.

VÍZSZINTES: 1. Középkori titkos tudomány – Hős színésznő. 7. Skálahang – Fába vés. 8. Adósságot megad – Kiönt a folyó. 9. Abálni kezd! – Oxigén és hélium vegyjele. 11. Halotti lakoma – Ománi, thaiöldi és német gépkocsijelzés. 12. Katonai tömb – Pufók, terebélyes. 14. Intő egynemű hangzói – Páratlan ónix! 15. Dicsfény – Álmodozik, révedezik. 18. Kevert szín – Dalbetét. 19. Amit a szél ... (Sándor Iván) – Barnás borszín. 22. Technikai atmoszféra – Kínai hosszérték. 23. Családok nagy csoportja – Személyenél. 25. Íme – Dicsőítő ének. 27. Kopasz – Megsemmisít, elpusztít. 28. Sovány ló – Munkácsy inasa teszi. 30. Ludolf-féle szám – Olaszországi folyó. 31. Diszkromatopsziában szenved – Gyötrődik, izgul.

FÜGGŐLEGES: 1. Királyi szék – Gabonát levág. 2. Úszkál a víz tetején – Offenzíva. 3. Olasz névelő – Libahang. 4. Regényszerző – Részben metsz! 5. Gúnyolódás – Baka. 6. Fő ütőér – Meghatározott ideig. 10. Munkaviszony – Attila névváltozata. 13. Nyak része! – Kaszácscsillag. 16. Tolózár, retesz – Gondoz, ápol. 17. Szemfényvesztés, ámtás – Római pástordal. 20. Komor, sivár – Hidépitő katona. 21. Behajlított tenyér – Ókori. 24. Falevél – Szemestakarmány-féleség. 26. Osztrák és bolgár autójelzés – Római ezerkettő. 29. Páratlan ton! – Neon része!

Koncz Erzsébet

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20				21	
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

1	2		3	4	5	6
7			8			
9		10		11		
12			13		14	
	15			16		
17		18				
19	20			L		21
22			23		24	
25		26		27		
28			29		30	
31						

KOBÁK KÖNYVESBOLT

Marosvásárhely,
Győzelem tér
18. szám,
www.bookyard.ro

ÖN MÉG NEM MAGYAR ÁLLAMPOLGÁR?

MAGYARORSZÁG FŐKONZULÁTUSA CSÍKSZEREDA

▶ Tudta, hogy immár tizedik éve igényelheti egyszerűsített formában **a magyar állampolgárságot?**

▶ Tudta, hogy személyi igazolvánnyal elsősorban az Európai Unió országain belül utazni és határt átlépni is lehet?

▶ Tudta, hogy állampolgársági kérelmét lakóhelyéhez közel kihelyezett **konzuli napon** is benyújthatja?

▶ Tudta, hogy magyar állampolgárságú gyermeke után **anyasági támogatásra és babakötvényre jogosult?**

▶ Tudta, hogy az állampolgárság megszerzését követően azonnal igényelhet **magyar útlevelet?**

▶ Tudta, hogy személyi igazolványra jogosult **születésétől kezdve minden 14 év alatti magyar állampolgárságú gyermek?**

***Forduljon hozzánk bizalommal,
vagy keresse partnerszervezeteinket!***

Időpontfoglalás:
Tel: 0366-087-000

Csíkszereda, Gál Sándor u. 9.
(Lázár-ház)

További információ:
csikszereda.mfa.gov.hu

2022-BEN MAGYARORSZÁGON VÁLASZTÁSOK LESZNEK.

Minden magyar állampolgár
szavazhat, aki regisztrált.

REGISZTRÁLJON ÉS SZAVAZZON!

 0800-420-111
 info@eurotransalapitvany.ro
 regisztracio.ro

A PC House csapata új munkatársat keres ügyfélszolgálati munkakörbe:

Fő tevékenység:

- Rendelések feldolgozása és számlázás
- Kapcsolattartás a vásárlókkal
- Problémamegoldás
- Vásárlási tanácsadás
- Termékeinkkel és szolgáltatásainkkal kapcsolatos kérdések megválaszolása

Kiegészítő tevékenységek:

- Termékek feltöltése a weboldalra

Elvárások:

- Román és magyar nyelv felsőfokú ismerete
- Kiváló kommunikációs és problémamegoldó készség
- Rugalmasság, türelem, precizitás
- Haladó szintű számítógépes és online ismeretek
- Jó hardware-ismeret
- Otthonosság az IT világában előnyt jelent
- Ügyfélszolgálati tapasztalat
- Marketingismeretek
- Angol nyelv ismerete

Amit kínálunk:

- Versenyképes bérezés
- Dinamikus csapat
- Modern munkakörnyezet
- Szakmai fejlődés lehetősége

A kizárólag részletes önéletrajzodat (CV-t) e-mailben a jobs@multiplan.ro címre vagy Facebookon (<https://www.facebook.com/PcHouse.Ro>) csatlománnyban várjuk. Kérjük az e-mailben feltüntetni, hogy az ügyfélszolgálati állásra jelentkezel. A hiányos vagy csak részben kitöltött önéletrajzokat nem vesszük figyelembe.

ELADÓ

Kertes ház Nyárádszereében

0745658585

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás

Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

 www.marosvasarhelyiradio.ro

MAGYAR CSALÁDI BALZSAM

REUMATIKUS PROBLÉMÁKRA,
CSONT- ÉS ÍZÜLETI FÁJDALMAKRA!

fájdalomcsillapító és
gyulladáscsökkentő hatású
gyógynövényekkel

HÍVJON MOST ingyenes tanácsadásért!

BALZSAM

HÁTRA, LÁBRA, DERÉKRA!

Tel.: 0738/659-043
www.naturcomodit.ro

A Carit-San Medical rendelőintézet

ingyenes laboratóriumi vizsgálatra

és pszichiátriai szakrendelésre

várja az érdeklődőket

családorvosi, illetve szakorvosi küldőpapír alapján.

Laboratórium: 0265/269-172,
Aurel Filimon utca 15. szám

Járóbeteg-rendelő: 0265/269-172,
Mihai Viteazul utca 42. szám.

www.caritsanmed.ro